
Säkylän Kjulo Sol aurinkovoimapuiston arkeologinen inventointi 2022

SISÄLLYSLUETTELO

Tiivistelmä	3
Yleiskartta 1	4
Perustiedot	5
1. Johdanto	6
2. Inventointialueen taustatiedot	6
3. Inventointi	8
3.1. Menetelmät	8
3.2. Havainnot	9
4. Yhteenveto	9
Lähteet	10
Yleiskartta 2 (inventoidut alueet)	11
Kuvaliite	12

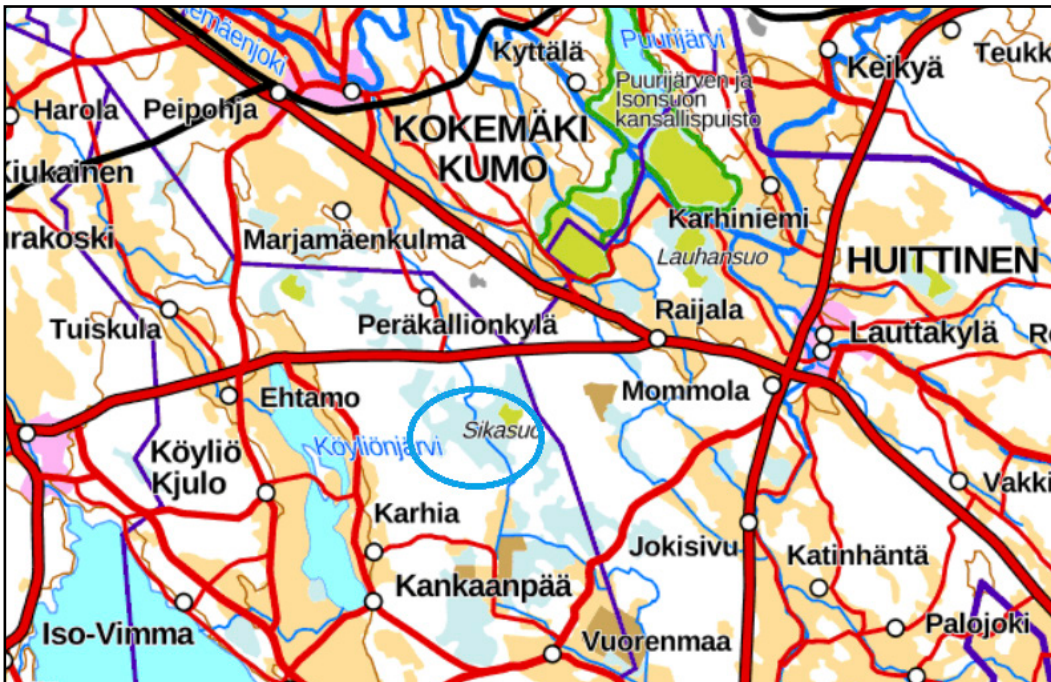
Tähän raporttiin suositetaan viittaamaan seuraavasti:

*Vasko, T. 2022: Säskylän Kjulo Sol aurinkovoimapuiston arkeologinen inventointi 2022.
Ahlman Group Oy.*

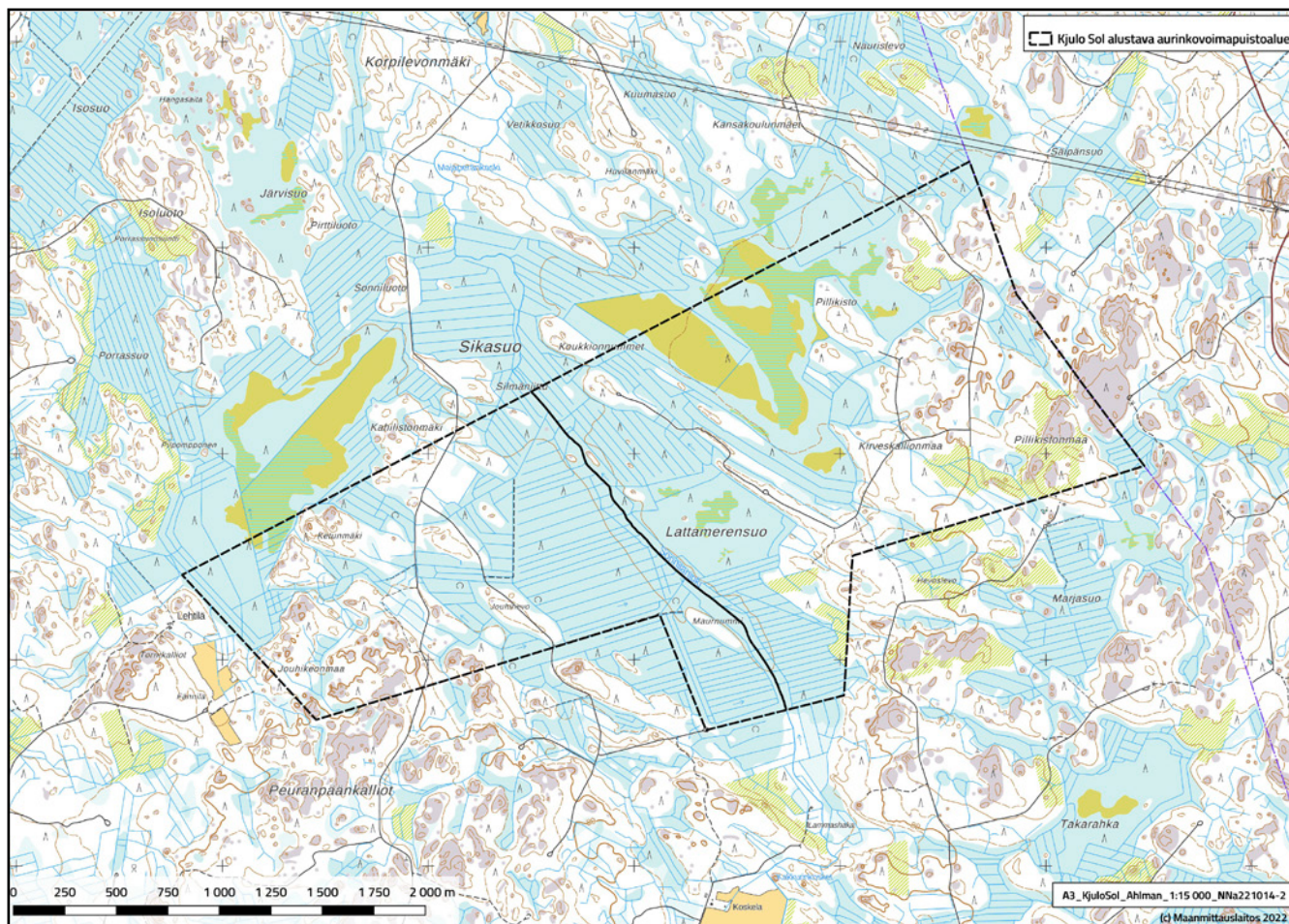
TIIVISTELMÄ

Ahlman Group Oy inventoi lokakuussa 2022 Säkylän kunnan alueelle suunnitteilla olevalla 585 hehtaarin aurinkovoimapuistoalueella. Etha Wind Oy:n Kjulo Sol -hankealue sijaitsee Säkylässä Köyliönjärven itäpuolella, Lattamerensuon alueella. Lähinnä metsätalouskäytössä oleva alue on asumatonta. Se koostuu pääosin ojitetuista ja ojittamattomista suoalueista ja kallioista. Alueelta ei aiemmin tunnettu kiinteitä muinaisjäännöksiä, eikä niitä inventoinnissakaan löydetty. Työn suoritti arkeologi (FM) Tiina Vasko.

Kartta 1. Inventointialueen likimääräinen sijainti ympyröity.
Pohjakartta: Maanmittauslaitoksen avoin aineisto 2022.

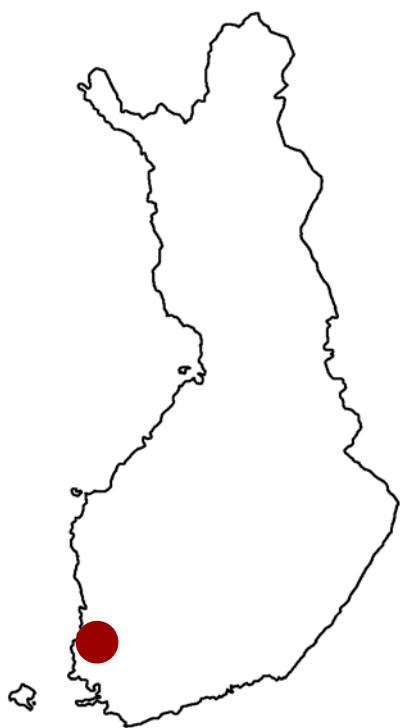
YLEISKARTTA 1

Kartta 2. Kijulo Sol aurinkovoimapuiston inventointialue.
Pohjakartta: Maanmittauslaitoksen avoin aineisto 2022.

PERUSTIEDOT

Alue:	Säkylä
Kohde:	Kjulo Sol aurinkovoimapuisto
Tutkimus:	Kjulo Sol aurinkovoimapuiston arkeologinen inventointi
Digikuvat:	1–10 (Ahlman Group Oy)
Organisaatio:	Ahlman Group Oy
Tilaaaja:	Etha Wind Oy
Inventoija:	FM (arkeologi) Tiina Vasko
Kenttätyöaika:	20.–21.10.2022
Aiemmat tutkimukset:	Ei ole
Peruskartta:	1134 11, 2112 02
Tutkimusalueen sijainti:	P: 6785310–6788460, I: 253750–258500 (ETRS89-TM35FIN -tasokoordinaatisto)
Korkeus:	Noin 70–85 m mpy
Tutkimustulokset:	Inventoinnissa ei löydetty kiinteitä muinaisjäännöksiä
Alkuperäinen raportti:	Ahlman Group Oy, os. Paasikuja 1 A, 28400 Ulvila
Kopiot:	Tutkimuksen tilaaja, Museovirasto, Satakunnan Museo

1. JOHDANTO

Ahlman Group Oy suoritti 20.–21.10.2022 arkeologisen yleisinventoinnin aurinkovoimapuiston suunnittelualueella, jotta alueella mahdollisesti sijaitsevat esihistoriallisen ja historiallisen ajan muinaisjäännökset voitaisiin huomioda hankkeen suunnittelussa. Etha Wind Oy suunnittelee kyseisen puiston rakentamista Säskylään. Kjulo Sol -hankealue sijaitsee Säskylän Köyliönjärven itäpuolella, Lattamerensuon alueella. Sen sijainti on noin kaksi kilometriä valtatie 12 eteläpuolella, välimatkan ollessa Huittisten keskustaan noin kaksi ja Euraan noin 20 kilometriä. Alueen pinta-ala on noin 585 hehtaaria, josta aurinkovoiman tuotantoon soveltuvaa maa-alaa on arvioitu olevan noin 300 hehtaaria.

2. INVENTOINTIALUEEN TAUSTATIEDOT

Hankealue on entistä Köyliötä, joka kuuluu nykyisin Säskylän kuntaan. Tämä Köyliönjärven itäpuolella sijaitseva alue on asumaton, soista, pääosin metsätalouskäytössä olevaa seutua. Maaperä soiden ympärillä on kalliota ja moreenia. Alueen poikki virtaa läpi soisen alueen Sonnilanjoki. Suunnittelualueelta ei tunneta ennestään muinaisjäännöksiä tai irtolöytöjä. Säskylän kunnan alueelta tunnetaan tällä hetkellä yhteensä 108 kohdetta Museoviraston ylläpitämässä muinaisjäännösrekisterissä. Näistä 35 kappaletta on ns. irtolöytöpaikkoja eli löytöinä saatuja, pääosin kivi- ja rautakautisia esineitä. Kivikauden asuinpaikat keskittyvät tienoolla Pyhäjärven ja Köyliönjärven ympäristöön. Runsaasti rautakautisia irtolöytöjä on Köyliönjärven seuduilta, joilla sijaitsevat myös tunnetut rautakautiset kalmistot. Mainittakoon tunnetuimpana esimerkkinä Köyliönsaaren kalmistot kartanon alueella. Varmuudella pronssikauteen luettavia kiinteitä muinaisjäännöksiä ei Säskylästä tunneta.

Pääosa hankealueesta sijaitsee varsin korkealla; korkeudet merenpinnasta liikkuvat noin 70–85 metrin välillä. Lähimmät muinaisjäännöskohteet sijaitsevat 2–3 kilometrin päässä; lähin kiinteä muinaisjäännös on kolmen kunnan rajamerkki Halkivaha, noin kahden kilometrin päässä hankealueen koilliskulmasta pohjoiseen. Kyseinen siirtokivilohkare on mainittu ensimmäisen kerran asiakirjoissa jo vuonna 1486. Nykyisin sen kohdalla on valtatie 12:sta pysähtymispaikka, opastaulu ja kivessä sen historiasta kertova pronssilaatta.

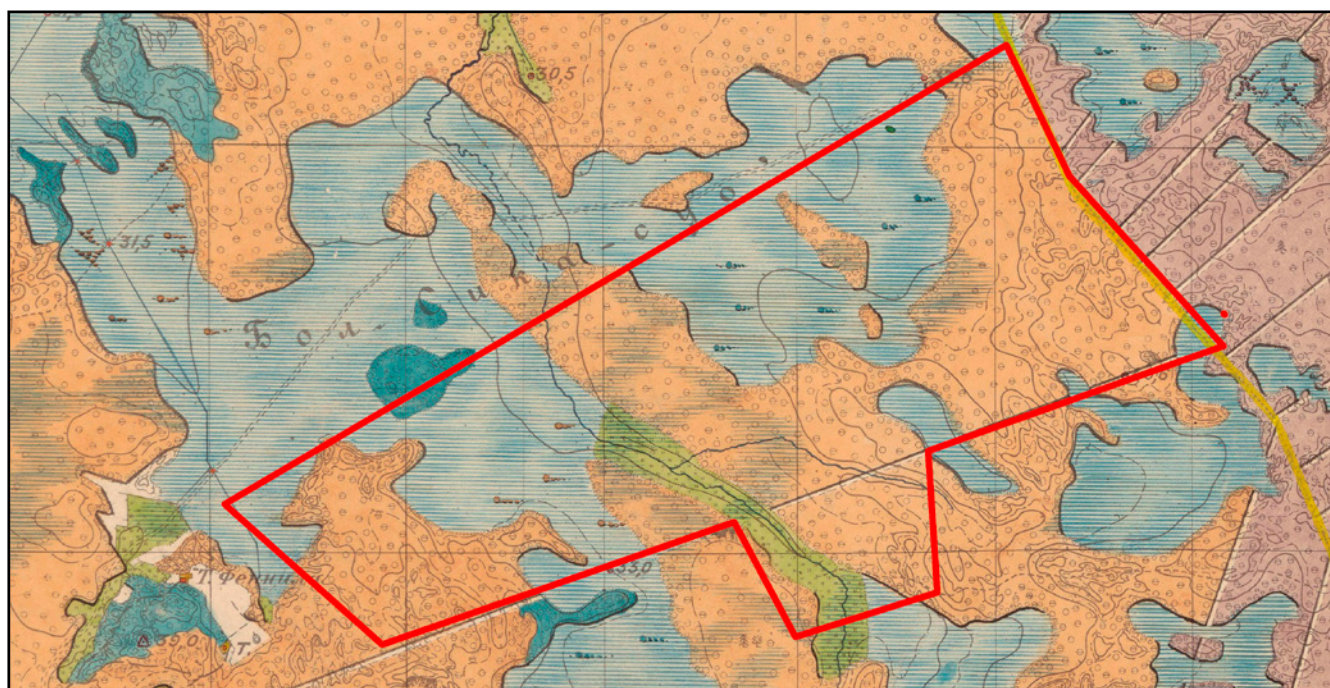
Talvitienä tunnettu, Köyliönjärven poikki tuleva ns. Häme-tie on kulkenut inventointialueen pohjoisrajan ulkopuolella. Se on kuvattuna Olof Mörtin maakirjakarttaan Ehtamon kylästä vuodelta 1688 (kuva 1). Tien kulku on merkitty, hieman edellisestä poikkeavalla reitillä, myös vuoden 1902 Senaatin karttaan. Jälkimmäisessä kartassa reitti kääntyy pohjoispisteessään Sonniluodon kohdalla itään, kun taas vanhempi reitti näyttäisi kulkeneen lounais-koillinen suunnassa suoalueen poikki (kuva 2). Nykykarttaan Häme-tien alkuosuus on merkitty ja nimetty peruskartalle Yttilän koillispuolelle.

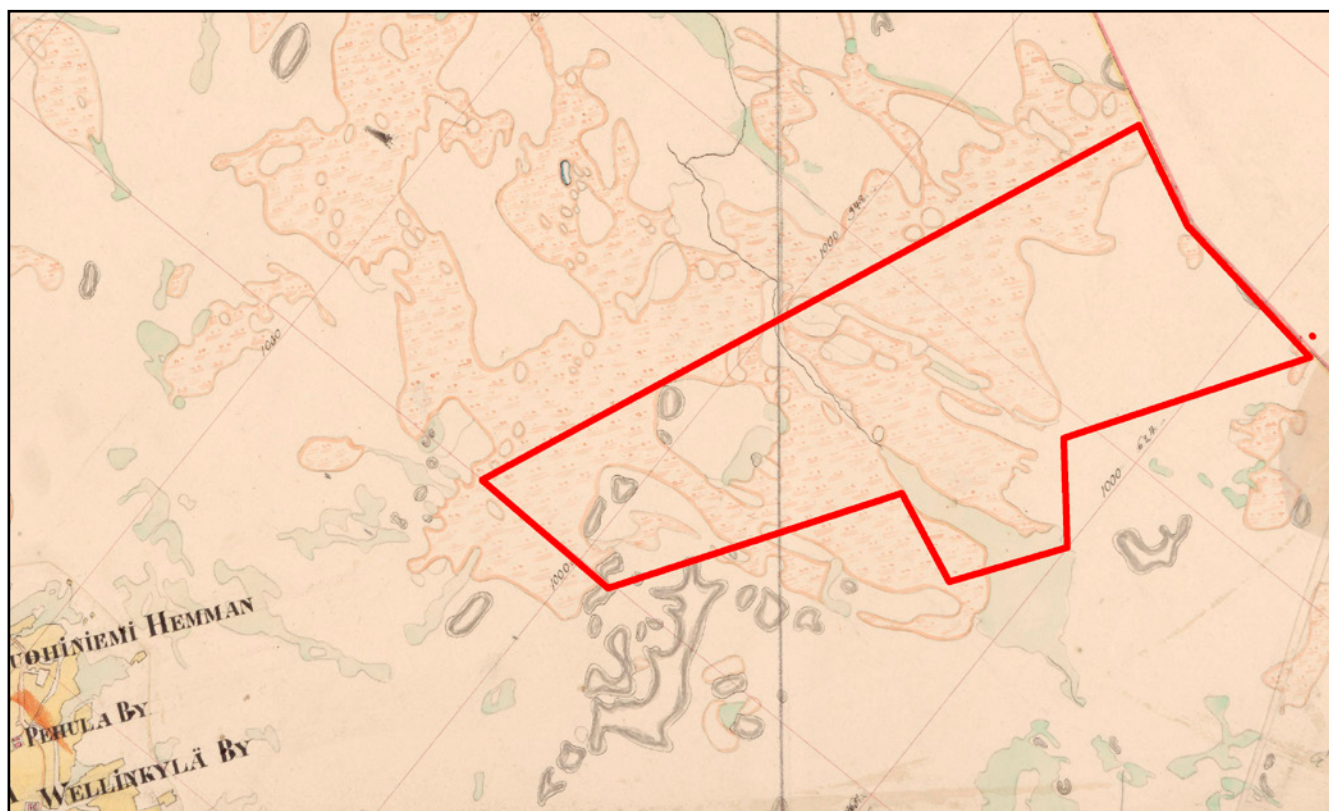
Köyliön kunnan yleisinventoinnit ovat vuosilta 1953 ja 1996, mutta niiden ulottumisesta tutkimusalueelle ei ole tietoa. Hankealueen pohjoispuolella kulkeva Rauma–Forssa voimajohdotinja inventointiin vuonna 2011 (Mikroliitti Oy). Vuonna 2015 inventoitiin hankealueen pohjoispuolella sijainnut metsäalue (Ahlman Group Oy).

Kuva 1. Olof Mörtin maakirjakartta Ehtamon kylästä vuodelta 1688. Talvitien reitti vahvistettu harmaalla, hankealueen likimääräinen sijainti merkitty ympyrällä. Kartta: Kansallisarkisto.

Kuva 2. Häme-tien kulku inventointialueen pohjoispuolella suoalueen poikki on kuvattu myös vuoden 1902 Senaatin karttaan. Tässä sen reitti kääntyy Sonniluodon kohdalla pohjoispisteessään itään. Kartta: Kansallisarkisto.

Kuva 3. Inventointialue vuoden 1847 pitäjänkartalla. Vasemmalla näkyy Köyliönjärven itärannan kylä-asutusta. Kartta: Kansallisarkisto.

3. INVENTOINTI

3.1. MENETELMÄT

Inventoinnin esiselvityksessä käytettiin Museoviraston muinaisjäännösrekisteriä, raportteja sekä Kansallisarkiston ASTIA-palvelun kautta historiallisia karttoja. Valmistelutöiden aikana tarkastettiin myös alueen korkeusmalli (MML vinovalovarjoste, lidar). Kartoista kävi ilmi alueen luonne pääosin asumattomana, metsäisenä ja soisena takamaana. Maastossa keskityttiin tarkastelemaan muinaisjäännösten suhteen topografisesti sopivia maastonkohtia. Alueen piirteittämiä, kosteapohjaisia ja ojitettuja metsäalueita katsastettiin pääosin metsäteiltä ja poluilta käsin.

Maastotyöt tehtiin 20.–21.10.2022. Ensisijainen inventointimenetelmä oli silmämääräinen havainnointi. Kiinnostaviin kohtiin oli tarvittaessa valmius tehdä lapiolla koepistoja. Havaintoja dokumentoitiin muistiinpanoin ja valokuvaamalla. Koordinaattitietoja tallennettiin Garmin GPSmap 62 -paikantimella, tarkkuus oli keskimäärin 3–5 metriä. Raportin kartat on luotu Map-Info 8.5 -ohjelmalla.

3.2. HAVAINNOT

Havainto-olosuhteet maastossa olivat vielä jossain määrin rajalliset aluskasvillisuuden vuoksi. Sääolosuhteet olivat hyvät. Inventointialue oli ennen maastotöitä arvioitavissa kokonaan asumattomaksi takamaaksi. Tämä käy ilmi vanhemmista kartoista eli vuoden 1688 maakirjakartasta, 1800-luvun puolivälin pitäjänkartasta sekä vuoden 1902 Senaatin kartasta. Alueella ei kulje myöskään vanhoja tielinjauksia. Lähimmät torpat, Fännilä ja Lehtilä, sijaitsevat alueen ulkopuolella lounaassa.

Alueen halki kulkee kaksi metsätietä sivuhaaroineen pohjois-etelä suunnassa. Teiltä käsin jalkauduttiin katsastamaan soveliaita maastokohtia ja ympäristöjä. Maastossa keskityttiin tarkastelemaan muinaisjäännösten suhteen topografisesti sopivia kohtia, tässä tapauksessa pääosin kallioisia alueita ja muita korkeampia maaston kohtia. Alueen kosteapohjaisia ojitettuja metsäalueita katsastettiin pääosin metsäteiltä ja poluilta käsin.

4. YHTEENVETO

Aurinkovoimapuiston alue tarkastettiin maastotyön aikana tiedossa olleen rajauksen mukaisesti. Alueella on lähinnä metsätaloutta ja ojitettuja suoalueita. Jo esiselvityksen perusteella voitiin olettaa, että hankealue ei ole ollut kiinteän asutuksen tai elinkeinotoiminnan piirissä ennen nykyaikaa. Kiinteitä muinaisjäännöksiä ei alueelta aiemmin tunnettu. Syksyllä 2022 suoritettua inventoinnissa ei löytynyt kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Turussa 11.11.2022

Tiina Vasko, FM

LÄHTEET

KIRJALLISUUS

Niukkanen, Marianna (toim.) 2009:
Historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset. Tunnistaminen ja suojelu.
Museoviraston rakennushistorian osaston oppaita ja ohjeita 3.

Salminen, Viktor 1905:
Köyliön pitäjän historia. Pitäjänkertomuksia VII. SKS toimituksia 47. Rauma.

Salokangas, Raimo 1980:
Köyliön historia II, 1850–1975. Kokemäki.

ARKISTOLÄHTEET

Vasko, Tiina 2015:
Köyliön Korpilevonmäen tuulivoimapuiston arkeologinen inventointi 2015.
Ahlman Group Oy.

Bilund, Antti; Sepänmaa, Timo; Jussila, Timo 2011:
Rauma–Forssa voimajohtolinjan muinaisjäännösinventointi. Mikroliitti Oy.

Laukkanen, Esa 1996:
Köyliön esihistorialliset ja keskiaikaiset muinaisjäännökset. Satakunnan Museo.

Salo, Unto 1953:
Köyliön pitäjän kiinteät muinaisjäännökset.

INTERNET

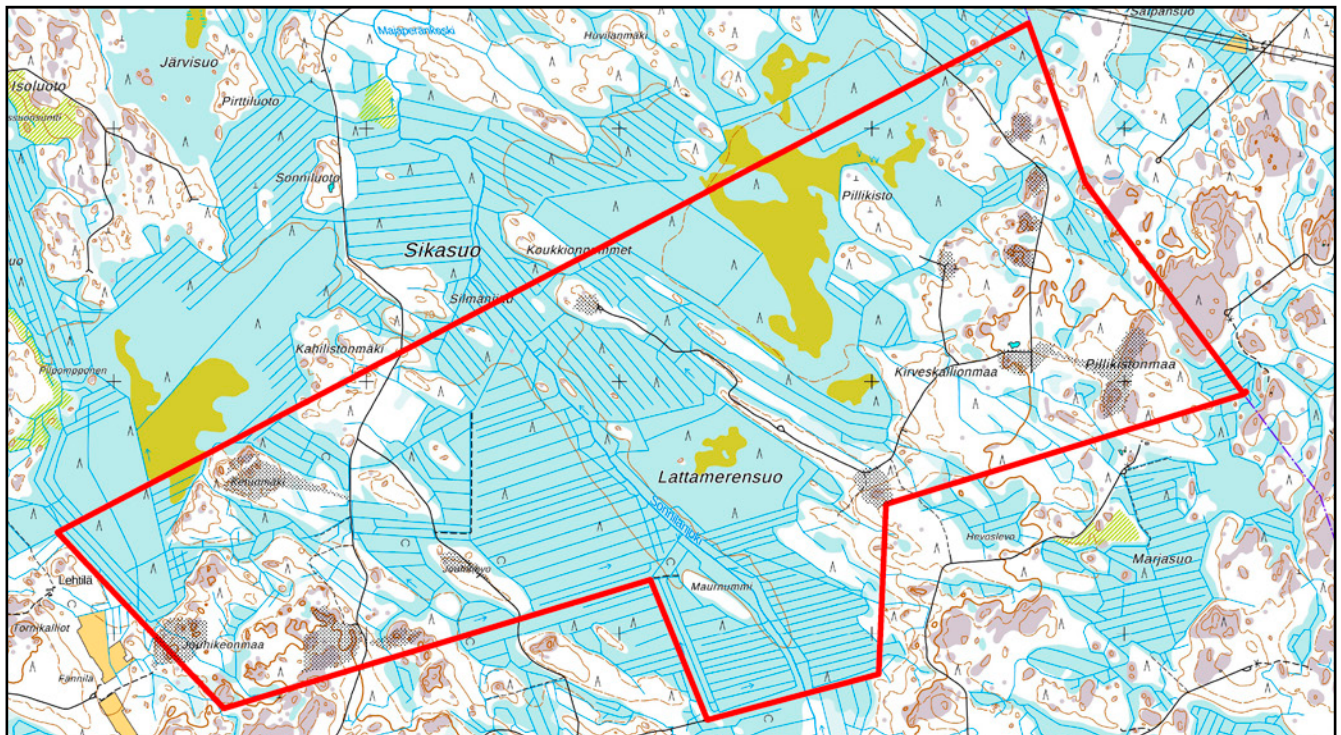
Arkistolaitoksen ylläpitämä Digitaaliarkisto (<http://astia.narc.fi/uusiastia/>)

Museoviraston ylläpitämä Kulttuuriympäristö –rekisteriportaali (<http://www.kyppi.fi>)

KANSALLISARKISTO

Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto
Maakirjakartta. Köyliö Ehtamo. Olof Mört v. 1688 (KA a1b:35 2).
Pitäjänpitästasto. Köyliö 1134 11. 1847.
Senaatin kartasto. Karttalehti XVI 17. 1902.

YLEISKARTTA 2

Inventoidut alueet rasteroitu. Pohjakartta: Maanmittauslaitoksen avoin aineisto 2022.

KUVALIITE

1. Ketunmäen metsätien länsipuolen vartta. Etelästä. 20.10.

2. Kalliomaastoa Ketunmäen lähistöllä. Idästä. 20.10.

3. Metsämaisemaa Kirveskallionmaassa. Lounaasta. 21.10.

4. Metsätie Kirveskallionmaassa. Pohjoisesta. 21.10.

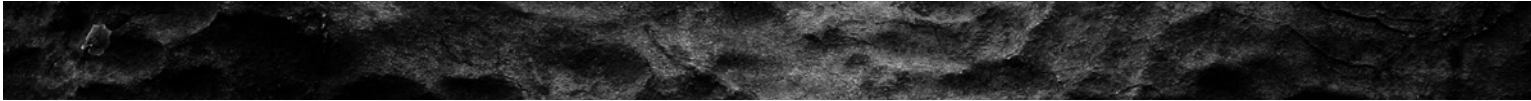

5. Kallioista metsäaluetta Jouhikeonmaalla. Idästä. 20.10.

6. Maisemaa Lattamerensuon kaakkoispuolelta. Pohjoisesta. 21.10.

Santtu Ahlman
Toimitusjohtaja
Ahlman Group Oy

